

Abonamente:
pe un an . 780 Lei
pe 1/2 an . 390 Lei
pe 1/4 an . 195 Lei

Tribuna Nouă

REDACTIA SI
ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”
444
INSERȚII
se primesc după tariful la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate. 444

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
DIRECTOR: ION MONTANI

3 Lei ex.

Ce e cu bacalaureatul

Modificările aduse de curând, de către Corpurile legiuitoare, la câteva articole din legea învățământului secundar, au avut un viu răsunet în opinia publică. Părinții îngrijorați de partea copilor lor, se întreabă nedumeriți de rostul bacalaureatului revizuit, iar presa streină comentează în obicinuita-i reavoință noul „atențion” ce se pregătește anume împotriva minorității.

Legea s'a promulgat de curând și încă suntem în situația de-a lăsa opinia publică despre conținutul acestor modificări de lege școlară. Asupra necesității unei examinări mai riguroase a elementelor sortite la populeze școlile superioare, nu nevoim să mai stăruim. De pretutindeni se semnalează pregătirea suferință pe care o aduc adeseori din aceste studenții universitari, și chiar profesorului de liceu îi este dat să constate că elevul de azi nu se mai poate compara, în ce privește maximumul de efort ce poate depune în școală, cu cel de înainte de război.

A mări coeficientul economic al muncii din școală și a realiza astfel posibilitatea unei mai riguroase selecționări a valorilor, iată rostul modificărilor recente din legea învățământului secundar.

Promoțiunea dintr-o clasă în alta cursului inferior de liceu, rămâne pe mai departe cum a fost, fără examene de fine de an. A pune la bază, începând cu clasele inferioare, elementelor care vor să urmeze liceul, ar însemna o enormă eroare politică, întrucât interesul statului e la toți fiii lui care se dedică meseriei, formând clasa de mijloc, să se stăpâni pe cultura generală pe care o împărtășește cursul inferior de liceu.

Selecționarea începe abia în cursul superior, unde se pregătesc generațiile care vor conduce odată destinațiile țării. Spre acest scop, examenul de absolvire a cursului inferior e disfuncțional, fiind înlocuit cu un examen de admitere, căruia se vor pune toți elevii care vor să intre în liceu. V. Examenul va conștia din probe generale asupra materiei fundamentale: cum e limba română, istoria românilor și geografia României, și din probe speciale, în legătură cu categoria secțiunii pentru care concurează elevul: desigur limba latină la secția modernă și matematicile la cea reală. Comisiunea se compune din profesorii liceului, unde elevul va urma cursul superior.

Afară de această măsură de selecționare, se introduc examenele de fine de an pentru toate clasele cursului superior. Până în prezent nu existau astfel de examene, elevii urându-și a fi promovați din o clasă în alta pe baza notelor obținute în cursul anului școlar la finea celor trei trimestre. Pe viitor elevii clasei V-VIII vor fi supuși unui examen la finea anului școlar. Această măsură va contribui desigur la o mai conștiințioasă împlinire a datoriei din partea școlarului în cursul anului, dat fiindcă reușita unui examen reclamă o siguranță orientare în întreaga materie parcursă în cele 10 luni de școală.

Elevii care astfel au absolvit cele patru clase de liceu superior, au dreptul la serviciul militar cu termen redus, sunt admiși în funcțiunile publice, dar nu se pot înscrie

la hotărârile ce decurg din această importantă chestiune.

GENEVA, 11. — Delegatul Italiei la Societatea Națiunilor, d. Scialoja a făcut un raport asupra așezării financiare a Ungariei.

Cu acest prilej, delegatul italian a menționat și declarațiile făcute de d. Duca în parlamentul român asupra risipei bugetare ale guvernului ungar.

Din declarațiile d. Scialoja ar reieși că acuzațiile formulate de ministrul de externe al României n'ar fi lipsite de temei.

NOTE

Pentru o școală românească din Timoc

Arad, 13 Martie

O informație a ziarului din Capitală ne-a adus iarăși aminte de Români din Valea Timocului, de frații aceștia ai noștri cari gem sub implacabil jug jugoslav și despre cari noi cei din țara întregită știm așa de puțin.

Știm că a apărut o carte a lui Em. Bucuța despre Români din Timoc, carte pe care zadarnic am căutat-o pe la librăriile din localitate.

Mai știm apoi de-o carte a d-lor G. Vălsan și G. Gulea cu material folcloric din acea Vale a eroismului românesc. Lucruri puține desigur, dar mai mult decât nimic.

Noi, Români ne-am ocupat mai puțin și-am scris mai puțin despre Români din Timoc decât au scris italienii de pildă, despre Români din Macedonia și Albania.

Pentru a trezi interesul față de viața Românilor rămași în afara de granițele României, a luat ființă la București Societatea Culturală „Graul Românesc”.

Această societate a luat în timpul din urmă inițiativa de a zidi o școală românească în una din comunele românești din Valea Timocului.

Această școală va fi primul pas de cultură în acel ținut bogat în oameni viteji, locuit de câteva sute de mii de români neași.

Pentru a aduna fondurile necesare „Graul Românesc” organizează, între altele, o mare reprezentanță de gala la Teatrul Național din București, în ziua de 16 Martie.

La această reprezentanță, pe lângă toată lumea de bine din Capitală, vor lua parte și delegații din provincie ai tuturor filialelor „Graului Românesc”.

„Din Ploiești, Brașov, Sibiu, Râmnicul-Văcele, Turnu-Severin, Timișoara, Roman, etc. etc. vor pleca cetățeni ai României-întregite să-și dea obolul pentru prima școală românească care se va ridica — sperăm încurând — pe Valea Timocului.

Grijă pentru viața fraților noștri de peste hotare ar trebui să ne-o manifestăm contribuind cu obolul nostru la ridicarea lor culturală.

Un prilej ca acesta pe care ni-l oferă „Graul Românesc” ar trebui să ne prelungească însușirea în însemnată contribuție banesă, pentru Români din Timoc să simtă că le suntem frați cu adevărat și pot conta oricând pe sprijinul și pe iubirea noastră frățască.

Nu-i îngreună să treacă multă vreme până la înălțarea primei școli românești pe acea Vale a Timocului. Ar fi o abjecție condamnată din partea noastră și slăbiciune se plătește acum.

În Activitatea „Graului Românesc” e o garanție că lucrurile vor merge bine și că această școală românească va fi încurând o biruitoare realitate.

Camerile agricole

Delegația economică a guvernului intrându-se a luat în discuțiune chestiunea înființării camerelor agricole; cari ca și camerele de comerț vor fi niște organe independente însă vor funcționa sub controlul ministerului agriculturii.

În primul rând, ele vor avea de scop ca să facă legătura directă între aceste departamente și viața practică agricolă.

În acest sens, se va redacta și proiectul legii respective.

Loturile coloniștilor agricoli

Ministerul de agricultură a făcut cunoscut consilierilor agricoli din județele de colonizare că loturile ce se cunvin coloniștilor trecuți pe tablou și reprezentați, n'au mai fie atribuite nimănui, ci să fie considerate ca rezerve pe seama Casei Centrale, și arendate după normele stabilite.

Termenul fixat pentru prezentarea coloniștilor a fost 10 Martie.

Mari serbări culturale la granița de Vest

Conducător etnografic și expoziție regională în Arad, cu prilejul aniversării triumfului armatei și al desvălării bustului lui A. D. Xenopol. — Reprezentantul ministerului artelor în mijlocul nostru.

Arad, 13 Martie.

Dinul ministru al artelor, Al. Lapedatu, a conceput o grandioasă acțiune culturală, care se va desfășura acum în primăvară dealungul frontierei noastre de vest. Pentru înființarea și organizarea acestei acțiuni, d-sa a făcut o mică alegere în persoana d-lui Arel P. Bănuțiu, fostul director artistic al „Soc. pentru fondul de teatru” și actual director al propagandei culturale în teritoriile alpine. Reînnoirea d-lui Bănuțiu în scena mișcărilor noastre culturale, a făcut în întreg Ardeșul o bună impresie, d-sa având aici un trecut activ și bogat în rezultate.

Serbările ce se vor organiza și cari vor întrece ca proporții toate manifestările similare din trecut, având ca țintă punerea în evidență a tezaurului nostru popular, vor începe la Sighetul Marmăției, unde d-l Bănuțiu a și pus lucrurile la cale în chipul cel mai fericit. După Sighet va urma Sămarul, apoi Oradea-Mare, Aradul, Sft. Nicolae-Mare, Timișoara și Oravița. Atât la Sighet, cât și la Sămar și Oradea intelectuali noștri au susținut cu căldură intențiile d-lui ministru Lapedatu, dându-i cel mai larg concurs și ardeșându-se într-o nobilă emulație.

Noi aradarii am avut prilejul să-l primim pe d-l Bănuțiu în mijlocul nostru aseară, la Palatul Cultural, unde zăduși într-o sedință prezidată de d-l I. Robu, primarul orașului, s'au înfășurat reprezentanții tuturor autorităților și capii instituțiilor noastre religioase și culturale.

Delegatul guvernului a făcut o amănunțită expunere a gândului conceput de d-nul ministru al artelor și a găsit din partea aradailor o însuflețită întâmpinare. Imediat s'a început o animată discuție, din care s'au încheiat deocamdată cadrele generale ale serbărilor ce se vor organiza.

Județul Aradului își face un titlu de prestanță culturală din aceste serbări, cari vor trebui să focalizeze poezia satelor, situația economică și socială a poporului, precum și aspirațiunile lui programatice pentru viitorul acestor granițe.

- Dimineața:
1. Serviciu divin, pontificat de arhiepiscop. Răspunsurile te va da corul „Armonia”.
 2. Desvelirea bustului A. D. Xenopol, la Palatul Cultural, cu participarea reprezentanților guvernului, a delegațiilor Academiei Române, „Astra”, etc. etc.
 3. Conducător etnografic, cu participarea comunităților reprezentative ale județului, carul alegoric al intrării armatei române, o lungă serie de alte care și grupuri alegorice, închipuind obiceiurile și ocupațiunile populației și portul.
- După masă:
4. Masă câmpenească, cu un bogat program de distracțiuni populare.
 5. Serbare câmpenească, cu emulația corurilor sătești și alte atracțiuni.
 6. Expoziție regională în sălile Palatului Cultural, industria de casă, ceramica, olăritul etc. Reunirea femeilor din Arad și reședințele similare din provincie, precum și celelalte societăți culturale conduse de doamnele române își vor face o nobilă ambiție pentru succesul expoziției. D-nul director regional silvic Piso, a avut amabilitatea să ne pună în perspectivă o secție specială a lemnașului și silviculturii, iar d-nul D. Anastasiu, în calitate de președinte al soc. „Foto-Club”, va aranja o specială expoziție cu fotografii și instantanee, cari vor da oglinda cromatică a peisajelor județene etc. etc.

Serbarea sădirii pomilor

Această serbare este una dintre cele mai importante. Efectele ei sunt de natură practică, economică, în aceeași măsură după cum sunt și de natură sentimentală și pur educativă. Ea datează din timpurile cele mai vechi, având la început destinația de a serba începutul primăverii. Se glorifică diferențele zeități ale naturii, prin cântece, jocuri, petreceri, cari complectau plantarea arborilor.

Statele Unite și Italia pun astăzi mare preț pe aceste serbări. Se socotesc cu sulele de miei pomii sădiți în fiecare an în aceste țări.

La noi, serbarea sădirii pomilor a fost organizată și răspândită de către marele Haret. Pe timpul lui se sădeau pomii aproape la fiecare școală. Pe urmă s'a părăsit aproape complet această activitate, ca și celelalte activități extra-școlare cari înfloreau în timpul marelui ministru al Instrucțiunii.

Abia de vre-o câțiva ani, s'a început pe ici, pe colo, a se face această serbare. Și cu toate acestea, ar trebui să i se dea aceeași importanță ca în trecut, dat fiindcă

ea dă rezultate minunate în toate direcțiile, cu muncă și mijloace puține.

Ministerul și-a făcut datoria, explicând prin circulară rostul acestei serbări; rămâne a-um ca dascălii să fie conștienți și să lucreze cu suflet pentru reușita completă a lor.

Pentru a se convinge toată lumea dascălească de importanța serbării sădirii pomilor, vom arăta câteva din urmările bune ale acestor serbări. Astiel avem:

1. Îmbunătățirea stării economice a individului și deci a țării întregi. Sunt atâtea locuri virome, unde chiar în curtea școlii, unde s'ar putea planta pomi roditori. Deasemenea, dealungul șoselelor, împrejurul bisericilor, în ogrăzile sâtenilor chiar. Foliale materiale ar fi imense, atât pentru învățător, cât și pentru elevi și pentru sâteni.
2. Higiena publică și cea individuală ar câștiga. Locurile mlaștinoase s'ar planta cu pomi. Școala fiind înconjurată de arbori, elevii ar respira un aer sănătos, în locul prafului de astăzi. Sâtenii s'ar deprinde cu înțelul să consume diferitele fructe cari constituie un aliment dintre cele mai folosi-

toare în economia corpului omenesc și aceasta cu o cheltuială de tot mică.

3. Se dezvoltă spiritul de observație și se pune în practică noțiunile teoretice învățate în școală. Lucrarea aceasta fiind plăcută școlarilor, ei au o atenție încordată și rețin cu ușurință și constituția plantelor și mecanismul sădirii și creșterii lor.
4. Grijă de lucru public și respectul pentru lucrul altuia, ca și pentru al său, ia naștere și crește în sufletul copilului. Experiența arată, în adevăr, că școlarul care a sădit un copac și este însărcinat cu paza lui, nu îngăduie nimănui să se apropie de dânsul, să rupă crengi sau flori. La rândul său, nici el nu se atinge de pomii sădiți de alții. Cu modul acesta vom putea ajunge poate ca să se mențină pomii roditori pe școalele noastre, ca în alte țări.
5. Educația morală și sentimentală profită mult de pe urma sădirii pomilor. Școlarii devin mai buni, mai ordonați. Li se dezvoltă sentimentul de iubire pentru aceste plante, cari cresc sub îngrijirea lor, asemănător cu sentimentul de iubire a mamei pentru copilul ei. Încetul cu încetul ia naștere și admirația pentru toate făpturile naturii. Simțul frumosului de aici își trage originea.
6. Se întărește iubirea de sat și de țară. Fiecare își poartă de seama de aceasta, amintindu-și cu cât drag se întoarce prin

A. Crișan,
directorul liceului Moise Nicoară,

Bugetul Ungariei în discuția Consiliului Ligei Națiunilor

GENEVA, 12 (Radio) — Consiliul Societății Națiunilor s'a ocupat ieri cu chestiunea financiară a Ungariei. Delegatul român, d. Petrescu Comnen, a făcut o critică budgetului ungar, prezentând o listă impresionantă a cheltuielilor Ungariei în comparație cu vecinii săi. D. Comnen a atras atenția consiliului asupra unor sume considerabile din bugetul ungar desprinse a căror adevărată destinație nu se știe nimic.

D. Benes, în numele Cehoslovaciei și d. Iovanovici în numele Jugoslaviei s'au aliat la expunerea delegatului român. Afacerea a fost adusă apoi în fața adunării plenare a consiliului, care a adoptat o rezoluție atrăgând atenția comisurului general al Ligei Națiunilor la Budapesta asupra observațiilor făcute de Mica Inteleger, invitându-l totodată să dea explicații pentru a se

În măcelăria noastră se găsește în fic care diminuează **carne proaspătă de vacă.** (828)

IULIU HEGEDUS,

Arad, Strada Episcopul Dimitrie Radu.

La compactoria Ștefan Cvitcovzeiv

din Strada Consistorului No. 12, se face legături de cărți în diferite modeluri frumoase, cu prețuri avantajoase. (825)

La băcănă lui **Iuliu Dezsöfi** din Str. Rahovei No. 188, se găsește tot felul de **mărfuri** cu prețuri reduse. (824)

Fac tot felul de **reparațiuni de ghetă** și **papuci noi.** (823)

EMERICH DANDI,

Arad, Strada Ioan Calvin No. 47.

Francisc Eberlein, architect

biroul în Calea Saguna No. 166, cu o trupă de 50-60 măsuri, zidește după modeluri frumoase: case, școli și biserici. (822)

Ioan Gehl, curelar

din Piața Plevnei Nr. 4, face din nou și reparază **unelte de lux** cu **prețuri reduse.** (807)

Carol Kneffel și Fiul

Arad, Bulev. Regele Ferdinand I. No. 27.

Mare magazie de **cărbuni pt. călcat, lemne de foc** tăiate și despicate. **Ciment** cal. I. de Portland, **var alb** în bucăți, **cărbuni de piatră** și **coca** pentru furni, cu prețurile cele mai convenabile. (706)

Birtul Verde din șoseaua Pecica caută pentru cumpărare **20 scaune** și **5 mese** în bune condițiune. (818)

No. G. 14385-1925.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad No. de mai sus, mobilie și alte obiecte prețuite în suma de Lei 2700, cuprinse în favorul Banca Industr. și Poporala contra următorului pentru suma de Lei 1370 capital, interese de 6% dela 2 Maiu 1924, 1/2% taxa camb., spese stabilite până în prezent în suma de Lei 610-70, se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Moise Ni coră 2 d. m. în ziua de 17 Martie 1925 la orele 2 d. m.

Arad, la 25 Februarie 1925. (844)

Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

Judecătoria de ocol din Ineu.

Nr. 64-1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor al judecătorești de ocol urbană din Ineu în senzul §-lui 102 din lege LX din anul 1881 prin aceasta publică, că în urma deciziei din anul 1924 de sub Nr. G. 2967, al judecătorești de pace din Ineu, efectuându-se în Agriș pentru suma de 732 50 Lei și acc., execuțiunea de escontare în favorul lui Caba Ioan reprezentat prin avocatul Dr. Sebestyén Iosif contra următorului mișcătoare cuprinse și supra-cuprinse cu aceasta ocaziune și prețuite în 5000 Lei și anume: grajd din lemn acoperit cu țigla se vor vinde prin licitație publică.

Deci în urma deciziei de sub No. G. 2967-1924 a judecătorești de pace din Ineu, pentru încasarea pretenziunii de 732 50 Lei capital, după aceasta din 6 Iulie 1924 6%, interese și spese de 766 Lei, stabilite până astăzi se decide termenul de licitație pe ziua de 4 Aprilie 1925 la orele 11 a. m. în comuna Agriș la casa executatului, și la aceea cumpărătorii se invită cu aceea observare, că mișcătoarele din sus în senzul art. de lege LX din anul 1881 §-ul 107, 108 din partea celui mai sus, acestea mișcătoare se vor vinde sub preț estimat. Intrucât mișcătoarele licitate sau cuprinse și supra-cuprinse din partea altora creditori și acestia și-au câștigat drept de escontare asupra licitației în senzul §-lui 29 a legii LX din 1881 se va efectua în favorul lor.

Ineu, la 2 Martie 1924. (845)

INDISCIFRABIL,

executor judecătoreșc.

Expoziția va sta la dispoziția publicului ziua întregă.

Seara:

7. Concertul corului „Armonia” după care urmează bal costumat la „Crucea Albă”.

A fost ales un comitet general organizator, care încă nu s-a constituit și se compune din dd: generalul de divizie **Scărlăreanu**; prefectul jid. **I. C. Georgescu**, **V. Goidis** (fost ministru) pres. „Ast-er”, **I. Robu**, primarul orașului, **Mihai Pacheanu**, locțiitorul episcopului; **T. Botis**, dir. a-minarului teologic; **N. Mihulin**, directorul liceului „Ohibă Birta”; **A. Lazar**, subprefectul jud. Iului; **Z. Filoti**, prefectul poliției; **I. Montani** (fost d. putat) dir. ziarului „Tribuna Nouă”; **N. Cristea**, revizor județean; **O. Pop**, directorul reg. C. F. R.; **Ascania Crisan**, dir. liceului „Moise Nicodan”; **Șt. Cincian**, dir. școlii normale de stat; **Const. Popa**, consilier municipal; **N. Petrescu**, inginer și **I. Nichi**, dire torul Palatului Cultural (care a figurat ca secretar al consfăturii).

S-au format apoi următoarele comitete speciale:

Comitetul pentru organizarea conductului etnografic. Membri acestui comitet vor trebui să ia contact cu satele și să dăsușoare, mai febrilă propagandă. El sunt dd:

Aug. Lazar, **N. Mihulin**, **A. Crisan**, **N. Cristea** și **inior Păunescu**, comandantul pieții.

In comitetul expoziției dd: **Ing. Popo**, **Șt. Cincian**, **V. Babescu**, **L. Nichi**, **D. Anastasiu** și **I. Montani**. Se va face apel la domeniile: **Adriana dr. Ispravnice**, președinta R. F. R.; **Mărioara Munteanu**, directoarea școlii profesionale; doamna **Tulia Bogdan**, dire toara internatului de fete; doamna **Iraia Popescu**, directoarea școlii de industrie casnică — precum și la toate societățile nobile, cu dragoste pentru frumuseți se-p.

In comitetul serbărilor câmpenești au fost aleși dd: **Al. Spănescu**, comandantul legiunei cercetașilor, inginer **R. Rimbuș**, prof. **Dabiei**, dir. **Orădean** și **Saver Ispravnice** Iun or.

In comitetul Concertului dd: **Ascania Crisan**, **Dim. Olariu**, președintele comitului „Armonia”, **popi At. Lipovan**, dirigența corului, dir. **N. Lucuța** și **N. Putici**.

Comitetul va lua prevederile necesare, pentru participarea activă a programului să poată călători pe C. F. R. gratis, iar publicul mare d-n județ cu reducere de 75%. **Dnul A. P. Bănușiu** a pus în vedere și un l semnat ajutor material din partea ministerului artelor, fapt care dă o garanție mai mult de proporție festivităților.

Deacum rămâne să ne vedem la lucru.

Regularea litigiilor de graniță dintre România și Cehoslovacia

Se știe că până în prezent granița dintre România și Cehoslovacia nu a fost încă fixată la mod precis și definitiv.

Din această pricină o mulțime de chestiuni de ordin politic și economic în legătură cu țăsturile și locuitorii dela frontiera nu au putut fi rezolvate.

Această situație neclară este dăunătoare ambelor state și în special României care ar dori să-și pună capăt cu un moment mai de vreme, în interesul bunelor relațiuni ce trebuie să domnească între cele două țări amice.

Față de insistențele guvernului român de a regula chestiunea graniței, guvernul cehoslovac a trimis o delegațiune care a sosit în țară.

Delegațiunea a luat contact cu ministrul nostru de externe și a început tratativele preliminare.

Se pare însă că delegațiunea nu are mandat să trateze încheierea diferitelor convenții necesare ci numai să mijlocească amănarea tratativelor definitive pentru o dată ulterioară cât mai îndepărtată, intrucât guvernul cehoslovac nu ar găsi oportunită regularea imediată a chestiunilor de graniță.

Discuțiile asupra acestui punct sunt în curs și rămâne ca guvernul român să decidă.

Presa socialistă italiană cere ratificarea tratatului Basarabiei

Ziarul socialist „Il Lavoro” din Genova dia 28 Februarie, după ce face istoricul Basarabiei și arată teza română și teza bolșevică în chestiunea Basarabiei, con-tinuu:

Guvernul italian, precum și sferele oficiale facste, are oroadă față de tot ce este „ovietist și bolșevic”; dar p de altă parte în lină pentru teza de politică externă contra te tratatelor cu cari s-a încheiat războiul și pe cari le-a încheiat Italia. Aceasta „dove-dește că sperietorarea bolșevică servește numai pentru uzul intern.

Este evident că adesiunea italiană la pretențiunile rusești ce ar interveni dacă guvernul din Roma ar nega, sau chiar numai ar amâna în rezoluție, ar avea o însemnătate dublă. Ar însemna o aprobare a caracterului agens și expansionist ce ar lua politica externă bolșevică și care ar redă viața și forță ideologiei „bolșevismului”, cu legitime preocupări și frământă mul-tor noul state din arene și baltice și ca smenimă în pentru apăsământul așa de delicat și fragil al Europei sud-orientale. Ar însemna și o lovitură pentru politica așa numită a națiunilor mici și a acordurilor cu noul state este din destrămură a statele: habsburgice și turcești, politica care este o fatală consecință a războiului italo-german, pe care

Insuși fascismul a trebuit să o recunoască necesară și binefăcătoare și să o urmeze cu tratatele de San Margherita și Roma, și cu celelalte acorduri din ultimul an.

Unirea Basarabiei cu România e impusă de aceleași principii cari au impus dărămarea monarhiei dualiste și a Turciei din Europa, care a dat prili la nșterea nouilor state dunărene și baltice precum și politica de acomodare a li lieli cu ace te siare. Marele apotol și profit al mișcării naționaliste, Mazzini, a avut a castă reunune în programul său de reînnoire a Europei centrale și orientale și acesta s'a realizat în mod substanțial prin ultimul războiu.

Or în politica externă este neapăs de periculos să se violeze în o chestiune prin-cipal ce s'a căutat să se respecte și să se facă să triumfeze în o altă chestiune la fel.

Nu ne vine dar să credem că până la proba contrarie, Roma va căuta să facă să prevaleze teza rusească în chestiunea Basarabiei.

locurile pe unde a copilărit și cu cât intere-res caută să vadă ce an devenit pomii pe care i-a sădit sau la sădirea cărora a asistat. Și căta plăcere nu simte fiecare când își întâlnește colegii lui din sat, care au luat parte la aceste sărbători.

7. Se strâng legăturile între școală și familie. Sunt mulți învățători tineri, cari se plâng că mai ales acum, după război, nu sunt înrâbițuți de către sâni. S.rbările acestea, cu folioase lor materiale și morale, vor atrage atenția pătenilor asupra activității învățătorului, asupra îndemnării ce capătă copiii lor la lucrul pământului. Interesul pentru școală va lua naștere și cu dău-ul va veni și iubirea pentru dascăl.

Istă o parte din binefacerile sărbării gâdini pomilor. Sunt deajuns, cred, pentru a convinge pe fiecare învățător, că tre-buie să le practice în fiecare an, punând s flet și interes pentru deplina lor reușită. Normele după care, cred eu, că s'ar putea face aceste sărbări, sunt următoarele:

1. Sădirea pomilor se va face între 15 Martie și 15 Aprilie. Se va căuta o zi de lucru dintre acele pe cari sâniul se re-spectă și nu ies la câmp. Grupile se vor face mai dinainte. Și mai bine ar fi dacă s'ar face din toamnă.

2. Va trebui să se caracterul unei sărbări

naționale. În orașele mici s'ar putea încheie prăznuirile pe jumătate de zi, făcându-se adevărate procesiuni. Aceasta s'a practicat și în primăvara trecută la Turcucaia, făcând o impresie adăncă tuturor locuitorilor.

3. Se va face mai întâiu o serbare școlară, la câmp sau în loc închis, după timp. Un serviciu religios, o cuvântare care explice rostul acestei sărbări, coruri, recitari, etc.

4. Intreaga asistență va pleca împreună cu elevii spre locul unde s'au făcut gropile, formând o procesiune iepunătoare.

5. Tot în cântec se vor sădi pomii. Un elev va ține copacul și alții cântă va arunca țărâna, iar învățătorul va observa alinarea pomilor.

6. Fiecarui pom i se va da un nume, numele unui erou cazit în război, din acei sat sau din cele vecine, numele unui mare patriot al țării noastre, al unui domnitor, etc. În anul trecut s'a pcedut astfel la sărbări pe s'au făcut la Regimna VIII școlară (Bucur și). S'a observat că imediat ce vadava de război a auzit că un pom va purta numele sâniului ei, s'a dus acasă, a luat în grabă lemnișoare, și a făcut un gârdi în jurul aceluia pom, spre a-l păzi. Va fi un mijloc mai mult pentru a se asigura buna îngrijire a acelor pomii, pe lângă re-unoștin-ța școlii și a întregului sat, pentru eroul ne-mului.

Artistice -- Culturale

Concertul pianistei Elisabeta Cotruș la București

Citim în ziarul „Rampa”:
Doña Elisabeta Cotruș, soția poetului A. Cotruș, o eminentă pianistă va da un prim concert de pian în capitală sub auspiciile Fundației Culturale Principele Carol.
Concertul va avea loc sâmbătă 21 cor în sala Sindicatului Zărilorilor.

Di profesor universitar N. Drăgan

Delegatul sor. „Extensivă Universitară” din Cluj va ținea în Palatul Cultural Duminecă, în 15 Martie la ora 18, o con-ferință despre „Limba și istorie”.

Publicul nostru este rugat să ia parte.

Serata artistică Corăscu

Reamintim publicului nostru, că Duminică, 15 Martie la 9 seara va avea loc mult așteptat Festival artistic dat de bine apreciatul artist Corăscu, cu mai mulți artiști din București. Programul fiind foarte bogat, cu puncte muzicale și teatru comic se prevede un succes strălucit.

Titta Ruffo — la București

Ziarele din Capitala scriu că după toate probabilitățile baritonul Titta Ruffo va accepta angajamentul oferit de Opera Română.

A apărut revista „Salonul literar” de sub conducerea poetului **Al. T. Stamatiad**, cu următorul sumar: „Puterea ideii” de D. Nanu, „Splen” de Ch. Bude-laire — în traducerea lui Al. T. Stamatiad, „De-apropo sau din depărtări” versuri de A. Cotruș, „Pustnicul” de Al. N. Gură, „Cartea de poezii” vroză de Al. Macedon-ki, „la primăvară” și „Triditate” versuri de Al. T. Stamatiad, „Pastel neoclasic” versuri de Perpersiua, „Am fost rege” după poetul elvețian Carol Spitteller de Alexandru Gherghel, „Ecce homo” versuri de I. Măntescu în traducerea franțuzească a lui Al. Macedonski și „O glorie a jurnalismului” un inter-casant articol al ziaristului italian Carlo Russo. Revista mai are și o pagină de nu-merose stiri literare. Redacția și admini-stratia: Strada Ioan Calvin No. 4. Arad.

O recomandăm, cu toată căldura, citito-rilor noștri!

A apărut în editura Fundației „Car-tea Vren” colecție enciclopedică îngrijită de Na-tional. Un număr 10 lei.

Înre primele opere apărute în această lecție en iclopedică sunt următoarele: **Satul meu**, versuri de Ion Pillit. **Văntul Inteligenței**, de Charles Ma- traducere de Tudor Vianu.

Legătura roșie, de Em. Bucuș.

Cuvintele noastre sunt prea sărace poată recomanda îndelung aceste cîm- rute în colecția „Cartea Vremii”.

A apărut „Contemporanul” (No 2) D. material semnat de: Mihail Dragomir, G. Bănușiu, K. V. Roni, T. Radu, etc.

Convocare

Comitetul de organizare al inno- Reuniri Culturală a Meseriașilor și Comer-cianților Români din Arad” cu o- lovită pe toți meseriași, comercianții de meseriași și comercianții români pe și pe toți locuitorii români din Arad să binevoiască a lua parte la Adunare- nerală de constituire a înființării „Re- nui Culturală Națională a Meseriaș- Comerțianților Români din Arad” cu va ținea în sala Festivă a Primăriei Martie la orele 4 d. m.

OBIECTE:

1. Căvântul de deschidere al din- stantiu Popa cons. cult.
2. Constatarea că sunt înscrși mai ca 20 membri în conformitate cu a- din legea pentru persoanele juridice.
3. Adeptarea Statutelor.
4. Alegerea Comitetului Reuniunii:

1 Președint. 2 vicepreședinti, 1 cas- 1 jrisconsult, 1 casier, 2 controlori, 1 bibliotecari, 1 arhivar, 1 econom, 12 m- activi, 4 membri suplenți.

5 Alegerea a lor 2 membrii verifi- catori.

6. Alte propuneri.

Comitetul de organizare

Cronica exte-

Conferința dela Geneva

Lucrările Ligii Națiunilor.

Din programul încredet al actualei se- sioni a Ligi Națiunilor, n'au fost abordate în primele două ședințe decât chestiunea li- tigului dintre Turcia și Grecia, referitor la schimbul de populație și la expulzarea pa- trarhului din Constantinopol. Asupra acestei chestiuni d. Briand, delegatul Franței a fi- cut o expunere amănunțită, arătând studiul actual al conflictului cât și răspunsul Curții inter-nationale de justitie dela Haga la între- bările puse de consiliul Ligi. Nu s'a luat încă nici o hotărâre în această privință.

S'a mai discutat și chestiunea înstituirii comisiunilor de control a dezarmării state- lor invinse. Precum se știe, după expirarea mandatului comisiunilor militare inter-nale de control, supravegherea dezarmării state- lor javinse precum și controlul zonei demil- itarizate de Rhin, cade în sarcina Ligii Națiunilor.

În ședința de ieri Joi, consiliul l- a abordat chestiunea protocolului de sig- și arbitraj.

Ziarele din Geneva afirmă că în de- multele private ce urmează între de- multe marilor puteri, există divergențe pu- plare. Nu aceste ziare majoritatea delegaților ar Ele- mntu potrivea proiectului de pact de garan- ti Franta, Anglia, Belgia și Germania. Păr- țile care pretind se știe este susținut de Gu- tui britanic.

E așteptată declarația Chamberlain

Leathfield, 11. — Discursul d lui O- berlain asupra protocolului pe care se- că l va rosti Joi dimineața este așteptat mult interes. Între timp nimic nu a- pirat cu privire la conversațiunile d- nui Chamberlain și Briand și ceilalți legați.

dintre cele mai vizibile semne că în- locuri se află o școală și un învățător și-a toleles cu adevărat misiunea lui.

Gh. Reiu Pa-

Balada Vieții

„Viață!...
Ca pe furnici ne asvârlă tu în viață
Cu mâna uriasă — rând pe rând.
Si abia sosită simțim în noi creșterea
Aroma ta îmbătătoare...”

„Simțim cum creșterea sufletului
Ca seva răsună în amăgurile —
Si o clipă faurim un paradis
Când tu ne-arăți comorile vrăjite...”

„Si înfiorați de clipa care zboară
Tipăm sorbind pahara-amețitor
Cum l'am sorbit atâși odinioară...”

„Orbiți de visele înșelătoare
Noi sufletește-n la risipim —
Si când pe rând pe dramăți m-am
Cu patimi și cu vise trecătoare...”

CONST. GAI

Distribuirea loturilor de casă și improprietățile

Sedința din 23 Martie. Nemulțumirile sunt datorate să și spună comisiunii cuvântul lor

Arad, 11 Martie.

Dacă punerea în aplicare a legii agrare, nemulțumirile sunt tot mai numeroase în rândurile celor îndreptățiți a fi improprietăți. Pentru desăvârșirea acestei uriașe opere se cere timp îndelungat, deoarece statul nostru nu a avut nici elementele pregătite pentru un atare scop și nici instrumentele necesare calculării și măsurării pământurilor.

Aceste două motive principale au făcut ca azi — după cîțiva ani de la lege — să nu avem un singur județ din cuprinsul țării la care improprietățile să fi fost făcute în mod definitiv.

D. I. C. Georgescu prefectul județului nostru, dorind ca începutul se facă cu județul și chiri conducător este dsa, a hotărât ca în ziua de 25 Martie a. c. să aibă loc, la reședința prefecturii, o sedință cu a cărei ocazie se va lămurii și grăbi diferitele chestiuni referitoare la legea agrară și distribuția loturilor de casă. La această sedință au fost invitați să ia parte următoarele organe administrative: consiliul agricol, primăria, toți președinții de ocol ai comitatelor agrare, inginerii silvici și agronomii regionali. Din partea Ministerului de Domenii va participa de Manolescu inspector general. Suntem informați că d. I. C. Georgescu prefectul județului este hotărât a supune celor de față toate plângerile nemulțumirilor din județ, pentru a se pune odată la punct amănunțit stadiul. Ar fi de dorit ca toți cei cari au înaintat plângeri astăzi de plîngeri, bazate — bineînțeles — pe bună dreptate să ia parte în ceea ce la aceste dezbateri pentru a-și susține plîngerile și a da eventuale lămuriri cari s'ar cere de către comisiune.

Marile fraude dela Regionala C. F. R. locală

Sunt implicați 14 funcționari. — Fraude de 3 milioane. — Cum opera

Arad, 13 Martie.

Fraudele despre cari am amintit, în ziarul nostru, de acum două zile, se confirmă. Pentru bunul mers al cercetărilor, a trebuit să nu publicăm în numărul nostru de ieri nici un cuvânt. Astăzi când cercetările au fost încheiate, putem anunța publicului cititor, că fraudele comise întrec — cu mult — suma bănuită de noi în primul moment.

Cum s'a descoperit fraudele. Sunt implicați 14 funcționari.

E interesant să cunoaștem istoricul descoperirii acestor fraude, deoarece descoperirea nu se datorește unui denunț al vreunui funcționar C. F. R. — așa cum s'a crezut la început — ci unei întâmplări și anume:

Unui funcționar din serviciul Siguranței, păstrându-i-se suspectă marea risipă de bani pe care o făcea funcționarul Niary Ferent — impiegat clasa I în serviciul contabil — C. F. R. l-a urmărit încă din luna Februarie, până în seara zilei de 9 Martie, când l-a declarat arestat. Dus la siguranță, a fost supus unui interogator minuțios și la început a spus că marea sumă de bani pe care o risipește este datorită unui frate al său din America, care îi trimite în fiecare lună dolari. Străns cu ușa, a declarat în cele din urmă, că în complicitate cu alți colegi de al lui — atât din serviciul contabil, cât și de pe linie — a făcut mai multe fraude cu falsificarea listelor de plată.

Numele celor implicați sunt: Sentivani Elemér, subșef de birou Timisoara; Bihoi Petru și If. Ernest, impiegati de birou Arad; Juhász Ludovic, depoul Timisoara; Dumitru Anghel, casier Bocsa Montană; Tundler Iosif, casier Oravita; Denfot Iosif și Iova Nicolae

din Bocsa-Montană; Minovschi Ștefan, Oravita; Constantinovici Milan, Arad; Smultea Pavel și Mihutescu Dumitru, Orșova

Fraude de 3 milioane. Cum opera

Toți complicitii fiind dați în vileag, mulțumită grabniciei intervenții a lui Iosif Vulpes, șeful serviciului de siguranță și a comisarului Ștefanescu, toți cei arătați au fost arestați. Suoșii fiecare unui interogator au făcut aceleași mărturisiri, recunoscând fraudele, care ating cifra de aproape 3 milioane lei. Delegatul cfr. în tot timpul cercetărilor a fost dl inginer Rimbas, șeful depoului mare de locomotive din Arad.

Este interesant faptul, că în momentul arestării a doi funcționari din Timisoara s'a găsit la ei două liste de plată, false, care urmau să fie achitate. Una din acestea li te era de 192 mii lei, iar a doua de 97 mii lei. Operația era foarte ușoară și se făcea cum de s'a putut opera cu atîta lipsă de control. Cei din serviciul exterior, depourile: Timisoara, Bocsa Montană, Oravita și Orșova întocmeau liste de plată cu nume fictive, care după ce erau înscrise de la cassa regională, banii erau împărțiți între compliciti, iar când intrau la serviciul de contabilitate pentru contabilizare, erau distruse de impiegatul Niary, Bihoi și If.

Această descoperire, am mai spus, că se datorăște urîrărilor încontinuu a unui funcționar din serviciul siguranței și socotim că autoritățile superioare vor să și lase la o parte. Nu trebuie uitat concursul dat de d. Vulpes și Ștefanescu de către dl ing. Octavian Pop, dir. regională, care le-a pus la dispoziție un vagon motor, pentru prinderea cât mai urgent a tuturor vinovaților.

Rep.

Logodnă

Dăscala Viorea Iulian din Sîmbac și Di Dărie Faur, absolvent de teologie, Sîmbac logodni.

Felicitările noastre!

Produsele regiei nu se vor scumpi deocamdată

Dela direcțiunea generală a regiei se desparte în mod categoric vovul după care unele produse ale regiei vor suferi în curînd o nouă urcare de preț.

Direcțiunea regiei nu se gîndește la ridicarea de prețuri și această chestiune — dacă se va pune — nu se va pune decât peste cel puțin o lună de zile când punerea în consumație a unor fabricate superioare celor existente va necesita și examinarea actualilor prețuri.

Deocamdată, regia intenționând să pună în consumație fabricate cu tutun extra-fine de Macedonia, așa cum se găsea numai înainte de război, a numit o comisiune care să plece la Xanti și Cavala în acest scop.

Cât a primit România din prima anuitate a planului Dawes

După datele comunicate de agentul plăților reparațiilor, d. Parker Gilbert, privitoare la cîntul primei anuități de 1 miliard mărci aur, conform planului Dawes și care cuprinde perioada 1 Septembrie 1924 — 31 August 1925, Germania a plătit 580 milioane mărci aur, până la 25 Februarie 1925.

România a primit în timpul celor șase luni (prima anuitate) suma de 3.286.757 și 479.280 mărci aur pentru luna Februarie a. c.

O cerere a contesei Karolyi

Din Budapesta se anunță că soția fostului prim ministru și președinte al republiei maghiare Karolyi Mihaly a cerut prin avocatul Nagy Vince, cu din averea fostului ei sot, să se restituie bijuteriile, cari în apartin, după cum poate proba cu martori și facturi.

La 31 Martie Tribunalul va hotărî asupra acestei cereri.

Demascarea unui terorist hortyst refugiat în România

CLUJ, 11. — Zărele maghiare sunt preocupate de relatarea ziarului „Uj Klet”. Acest ziar a arătat că ziaristul Szekely Bela deia „Brassoi Lapok” este una și aceeași persoană cu Szisz Bela, fostul șef al grupului G. dela Budapesta, sub teroarea albă.

Acesta denunțase ministrului de război ungur pe funcționarul evreu Emerich Klein, că face spionaj în favoarea românilor.

Klein a fost arestat și ținut în arest până în 1922 când a fost condamnat la moarte și executat. Soția lui Klein a cerut acum revizuirea procesului care a stabilit nevinovăția condamnatului și că denunțatorul a pus în sarcina lui Klein fapte săvârșite de el însuși.

Szisz a fost recunoscut și de d. dr. Teofil Moraru din Oradua Mare, care a avut mult de suferit în 1918, la Budapesta, de pe urma lui.

Populația Jugoslaviei

BELGRAD. — După o statistică oficială Jugoslavia are o populație de 12.016.000 locuitori, din care 6.123.000 femei și 5.893.000 bărbați.

Ciocniri între fasciști și socialiști Italiani

Roma, 11. — În localitatea Lucia au avut loc grave ciocniri între demonstrații fasciste și socialiști.

Alte ciocniri violente au avut loc la Neapole. Trupele au trebuit să intervie.

Fasciștii s'au dat la excese mari, dăd foc localului sindicatelor muncitorești. O farmacie a fost deasemenea incendiată.

Chestiunea fruntariilor poloneze

BERLIN, 19. — La întrunirea de demonstrație din Katowice, Coriaty ar fi declarat că orice încercare pentru revizuirea fruntariilor polone, ar însemna o provocare la război.

Societatea națiunilor și referarea Austriei

Geneva, 12. Consiliul Soc. Națiunilor s'a ocupat de următoarele chestiuni: 1. Activitatea oficială autonomă pentru stabilirea refugiaților greci; 2. Examinarea lucrărilor comitetului economic; 3. Referarea Austriei. Asupra acestei subiect vorbeste d. Cham Berlin propunând ca consiliul să primească recomandările comitetului financiar. D. Benes releva partea Cehoslovaciei la referarea Austriei. D. Sialoja declară că Italia urmărește cu un interes cordial opera de referare a Austriei, însă nu-și poate ascunde oarecare preocupări, care nădăjduiește că vor fi risipite grație bunei voinți a tuturor. Recomandă consiliului să aprobe acțiunea Comitetului economic pentru deslășuirea restricțiilor impuse importului și exportului.

Delegatul austriac mulțumeste delegațiilor Italiei și Cehoslovaciei, arată că principiul asanării economice a Austriei depinde în mare parte de politica celorlalte state. Consiliul aprobă propunerea d. lui Cham Berlin.

Pretențiile Ungariei

Se știe că numeroase comisiuni economice lucrează la Paris pentru a cerceta pretențiile ungarești dela diferite state succesoare, pentru lu rările efectuate de statul maghiar pe teritoriile aparținând azi statelor succesoare.

Pentru lucrările hidraulice, ungarii pretind 70 milioane coroane aur, iar pentru căile ferate un miliard de coroane.

Guvernul nostru a numit delegații pentru toate aceste comisiuni. Delegatul nostru la comisiunea lucrărilor hidraulice este d. Oprean. După cum anunță „Neamul românesc”, d. Oprean a combătut energic pretențiile maghiare, arătând că ele sunt mult exagerate.

Sunt speranțe că se vor obține reduceri importante la cererile maghiare.

x Alma Moodie renumita violonistă din Australia va da un singur concert în Palatul Cultural la 18 Martie.

Bilete la Libria Olah și Co. (801)

Votarea reformei electorale în Ungaria

Budapesta, 11. — Parlamentul a votat, fără nici o modificare, legea electorală. Conform noiei legi în Ungaria au dreptul la vot 54 la sută din numărul bărbaților și 800 de mii de femei.

Votul este obligator și nu este secret.

x „Italia” prăvălie de aromate și delicatose s'a deschis azi în str. Alexandri Nr. 1 (fost Salaz utza). (848)

x Ebrietate Istorie romantică în 6 acte în Apollo la 11, 12, 13, 14 Martie, au tinăr bogat vrînd să trăiască mozaic parșese casa părinților de unde n m i nefericirile și amorul unei fete îl scot. C actorit cu idealul său se întoarce la părinți unde trece peste noi suferinți, din cari scapă convingîndu se că soția îl iubește și în absența sa A un împăcat cu părinții trăiește fe iot cu soția sa.

R-prezentările încep la orele 4 și jumătate, 6, 7 și jumătate și 9.

Parlamentul

Senatul

Urmarea ședinței dela 11 Martie

Continuă discuția reformei administrative.

D. prim ministru Ion Brătianu: Legea administrativă pe care v'o prezentăm a țizi, este o lege, care în gîndul meu, trebuie să dureze vreo 10 ani, ca în acest răstimp, sa se vadă, cari din părțile ei sunt bune, cari s'au desvoltat conform nevoilor reale și cari din contra, se arată că vor trebui să fie modificate.

Pentru a reveni la chestiunea care ar fi trebuit să facă obiectul cuvîntărilor de azi, vă rog să luați în consid rare proiectul de lege care vi s'a propus și să l examinați cu toată atențiunea. Nu înțeleg și nu am înțeles ca dintr'un proiect de natura aceasta, să facem o chestiune de amor propriu, am invitat nu numai minoritățile, dar am invitat reprezentanții diferitelor opozițiuni să participe și la purtări țărănece ne a refuzat.

Ac asta nu înțeleg, că trebuie să examinăm toate modificările cari cu bună credință nu pornite din alte motive, vor să amelioreze un proiect de lege de un interes atât de obștesc.

În cerere privește obiecțiunile ce s'au adus diferitelor dispozițiuni din proiect, nu vreau să calc asupra sarcinii pe care l'am rugat s'o primească onor. nostru raportor, care cu toată înimă și cu toată competența s'a făcut reprezentantul marilor interese pe cari le prezintă proiectul de față. Prin a est proiect am căutat să îndrumăm autonomiile locale, astfel însă încît să nu periclităm prin ele consolidarea unui stat care este unitar.

Ședința se ridică.

Camera

Ședința dela 12 Martie 1925

Ședința se deschide la orele 3 d. a. Prezidează dl M. Orleanu

Depuneri de proiecte

DI N. D. CHIRCULESCU, ministru al Muncii depune următoarele proiecte de legi.

1. Proiectul de lege pentru amănarea ratificării proiectului de convenție relativ la repararea accidentelor de muncă din agricultură, adoptat de conferința internațională a muncii.

2. Proiectul de lege pentru reglementarea migrațiilor.

3. Amănarea ratificării proiectului de convenție relativ la vîrsta de adm tere a copiilor la mună a agriculturii.

4. Amănarea convenției relativ la drepturile de asociate ale muncitorilor agricoli.

5. Ratificarea convenției privitoare la întreținutarea ceruzei în pictură.

6. Des hid reză unui cînt curent de 40 milioane pentru plata gogășilor de mărșe.

7. Extinderea dispozițiilor art. 56 — 117 din legea învățămîntului superior și la Universitatea din Cernăuți, votat de Senat.

8. Amănarea ratificării convenției referitoare la indemnizația pentru lipsa de lucru în caz de pierdere prin naufragiu și la păsarea maritimelor.

DI G. TATARESCU, subsecretar de stat al ministerului de interne, arată că în ultimile două ședințe de dr. Lupa a luat odevărată ofensivă împotriva ministrului de interne. Atunci l-a dat pe un front favorit deale și partidului țărănesc: pe frontul jandarmeriei.

DI dr. Lupa a afirmat că în comuna Socola din Băntu cetățean, model de virtute și cinste, a fost s' a hîluit, fără ca ministrul de interne să fi luat vre o sa cțiune. O zi mai tîrziu, tot dl dr. Lupa a spus că într'o comună din Bucovina un alt cetățean model, pașni, a fost împușcat. Ambele arătări sunt inexacte.

D. MIHALACHE acuză pe d. Tatarescu că apără pe jandarmi cari nu sunt toți de cît criminali.

D. Președinte M. ORLEANU: Vă chem la ordine dacă nu retrageți cuvîntul.

D. G. TATARESCU, subsecretar de Stat al ministerului de interne, în replică spune că reține numai un singur fapt: Că șeful partidului țărănesc din această țară și care are pretenția de a guverna cîndva, socote-

ște institutia jandarmeriei ca o bandă de criminali, lăta ce trebuie să se știe. (Apl.)

Eu am văzut die Mihaiache și jandarmi abuzivi dar am văzut și jandarmi cari au imbinat sîngele lor cu alele Nistrului și au murit la postul datoriei. (Apl.)

În fiecare zi se așchilodesc și mor jandarmii noștri, cari la Nistru sunt nu numai jandarmii neamului ci și jandarmii umanității împotriva barbariei. (Apl.)

Dacă pe acești țărani cari mor la datorie îi socotești criminali, vă privește și privește și partidul dv. (Apl. prelungite).

D. GR. CAZACLIU spune că dacă cele afirmate de d. subsecretar de Stat sunt adevărate atunci, fratele său e un demagog ordinar.

VOCI: Așa e! (Apl.)

D. TANCRED CONSTANTINESCU cere Adunării ca de mîine să se ia în discuție proiectul pentru reforma Camerelor de comerț.

Întrîndu-se în ordinea de zi se dă cuvîntul în continuare reprezentantului țărănesc Georgescu-Tulcea în chestiunea concesiunei vînzării p-stelilor societății „Frigul”.

D. G. CIPAIANU, subsecretar de stat la ministerul agriculturii și domeniilor, propune, și Adunarea admite, ca pentru terminarea acestei discuții să se țină azi și o ședință de noapte.

D. GEORGESCU TULCEA, continuă cuvîntarea începută la ședința trecută și cere anularea concesiunei.

Senatul

Ședința dela 12 Martie 1925

La orele 3 și jumătate d. a. d. M. Ferechide, președinte, deschide ședința.

Pe bin a ministerială, d-nii Al Lapedatu, general Mărdărescu, N. N. Săveanu.

La reforma administrativă S. S. Episcopul N. Ivan al Clujului și Felahului, combatînd părerea expusă în ședința de ieri a Senatului de către d. Plony, reprezentantul Sașilor, arată prin cazuri concrete atitudinea Sașilor că d. Ardeul era un Ungur, atitudinea puțin favorabilă Românilor, la schimb azi Sașii nu sunt persecutați și nu se urmărește desnaționaliza ca lor, dovadă că Statul subvenționează școlile și bisericile minoritare. În raport cu numărul sufletelor, de 50 o m m m mari subvenții primesc Sașii, decât noi. Dacă Sașii vor continua să ne arate Europei ca barbari, va trebui să luăm măsuri contra lor.

Proiectul de reformă administrativă constituie un progres real zînd unificarea Statului. Face unele propuneri de amănunt.

Protop. ILIE DAIANU, din partidul popularului, răspunde de asemenea d-lui Artur Polony, al cărui discurs îl consideră ca provocator. Înșuși conștional d-lui Polony vor faliera acele declarații imprudente. Eu cunosc acest popor care a avut un rol de civilizator pentru noi și care nu ar putea împărtăși păreri d-lui Polony.

Ascultînd discursul d-lui Polony Senatul a dat dovadă de o mare răbdare. Oratorul asociat că presa ungără alimentează campania contra Statului român.

Trece la discuția proiectului de reformă administrativă, arătînd că buna administrație stă în aplicarea legii ce se va vota.

Vorbeste de organele menite să aplice legea în Statul Român, care are rolul de a menține ordinea civilizației și pacea.

S'a vorbit despre un liceu amnistiativ.

Nu ar fi destul. E nevoie de o școală specială de o educație în acest sens. Toate generațiile trebuiesc educate într'un spirit de ordine și umanitate. Să fim generații tinere de bolșevism, să le liniștim.

Ședința se suspendă.

D. ARTUR POLONY: Nu am vorbit cu intențiunea de a vă jeni. Nu sunt m ostil poporului român.

Nu l-am reproșat lipsa de cultură și nu am insultat poporul român.

Mulțumeste d-lui M. Ferechide pentru imparțialitatea cu care prezidează ședințele.

Ședința se ridică la ora 5 și jum.

INFORMAȚIUNI

DI prefect al județului inspectează construcțiunile școlare

DI I. C. Georgescu prefectul orașului și județului Arad, este plecat de trei zile în cuprinsul județului pentru a inspecta construcțiunile școlare.

Nou proiect de lege

Se lucrează la reorganizarea jandarmeriei, poliției și siguranței. S'a fixat redacția definitivă a unui proiect de lege pentru reorganizarea corpului de jandari rurali ce vor fi rekrutați din personal contingent care va fi pus la dispoziție ministerului de război.

Abrogarea concordatului forțat în Ardeal

După propunerea făcută de d. ministru Justiției, consiliul de miniștri a decis să abrogeze jurământul consiliului de miniștri dat în 1915 privitor la înstituirea concordatului forțat în sîră de faliment din Ardeal.

Despărțământul Arad al „Astrei”

DI Prof. univ. N. Drăgan, delegatul soc. Estenziunea Universitară din Cluj, va fi în „Palatul Cultural” Duminică la 15 Martie ora 18 o conferință despre „Limba istorie”.

Bilete de intrare: 10, 5 și pentru elevi 2 la casa.

Adunarea societății de vânătoare „Căprioara”

Societatea de vânătoare Căprioara cu sediul în Arad invită pe toți membrii ordinari ai săi a participa la adunarea generală extraordinară ce se va ține în ziua de 22 Martie 1925 ore 4 p. m. în restaurantul „Cornul Vânătorului” din Arad. Ordinea de zi: Alegerea comitetului, comisiunii de cenșori și a funcționarilor. Arad, la 13 Martie 1925. Președinte-adhoc: Iuliu Faller.

Dela „Cercul Italian de lectură și conversații”

Conducerea „Cercului Italian de lectură și conversații” aduce la cunoștință membrilor săi și tuturor acelor cari se interesează de cultura Italiană, că întruintrile cercului vor avea loc în fiecare Sîmbătă seara dela orele 21 în sala mică a Restaurantului „Crucea Albă”.

În pragul unei noi revoluții

După „Segodnea” situațiunea internă în Rusia este critică și tinde spre agravare, din cauză că țărăniimea continuă să fie vădit ostilă regimului bolșevic, așa că în primăvară este posibil să izbucnească o formidabilă revoluție, cu consecințe dezastruoase pentru soviete.

La nemulțumirile țărăniimei, se adaugă foametea ce bîntuie în multe provincii, ca și disensiunile din rândurile armatei, care dela îndepărtarea lui Troțki, s'a divizat în două tabere aproape dinstincte.

Economice.

Transportul cerealelor și derivatelor pe C. F. R.

Dirjecțiunea generală C. F. R. a trimis un ordin circular tuturor stațiilor, în speșionilor de exploatare și direcțiilor regionale, privind la completarea dispozițiilor, asupra noului regim al grâului, făinei și tarătelor.

Prin acel ordin se aduce la cunoștință organelor C. F. R. ca urmare la circulara 7269 din 1925 și a circularii telegrafice 240 din 6 Martie c., că, în conformitate cu comunicările ministerului de industrie și comerț, pentru fiecare vagon cu făină și tarăte, se va primi câte un certificat, iar pentru grâu, comerțul fiind liber în interiorul țării urmează a fi încărcat și expediat fără nici un certificat din partea comisiunilor locale.

S'a mai transmis un ordin circular tuturor stațiilor, în speșionilor de exploatare și direcțiilor regionale, relativ la prohibirea la export a secarei, orzului și derivatelor lor, fiind considerate ca articole de primă necesitate pentru hrana populației.

Ordinul specifică deasemenea, că în conformitate cu Jurnalul Consiliului de ministri, comisiunile locale pot proceda la facerea rechizițiilor, după legea de rechiziții, care se extinde și asupra secarei și derivatelor.

Pentru cultivatorii de bumbac

Ministerul agriculturii atrage atențiunea cultivatorilor care doresc să experimenteze cultura bumbacului, să nu se lase a fi înduși în eroare de diferite reclame tendențioase și speculative care din nefericire, se fac și cu această ocazie.

Cultivatorii pot obține de la ministerul agriculturii informații precise asupra culturii bumbacului de unde asemenea își pot procura și sămânța de bumbac necesară, cu prețul de vînt adică lei 35 kgr.

Miscarea târgului din Arad

Ministerul de domenii a fost încunoscîndu-și că în cursul lunii Ianuarie s'au vîndut în târgul din Arad — următoarele animale: 590 cai, dela 4 la 17 mii lei bucati, 571 vite comune cu prețuri 6—10 mii lei va a, 7—17 mii lei buci și 1560—2500 lei vite, 3091 porci mei cu 600—700 lei bucata, 175 oi și capre cu 400—450 lei bucata.

Piața cerealelor

Insemnata scădere la toate articolele din cauza lipsei totale de cumpărături. În străinătate această stare de lucruri, proveniențele sud americane apăsînd asupra pieței.

Au cotat:
La Brașov, Galați și Tulcea: orzul 67000, porumbul 54000 lei.
La Iași: orzul 66.500; porumbul 53 mii lei.
La Constanța: orzul 68.000; porumbul 55.000 lei.
La Calarași, Giurgiu și Oltenița: porumbul 52000 lei.

Piața petrolului

Piața se menține cu prețuri calmă. Tranșacțiuni destul de numeroase. Tendința de urcare se observă atât la benzina ușoară și grea cât și la motorină.

Prețurile au fost:
La intern:
Tijelul cotează 25.900—26.250 lei vagonul de Buzenari și Băicoi ușor 22500—22700 tip Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 9,25 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 9,30 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 5,50 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 5,60 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2,55 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferit la 2,05 lei kgr.

Motorina este cerută la 1,90 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1,95 lei kgr. Pacura este cerută la 1,70 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1,75 lei kgr.

Uleiurile C. F. R. se găsesc la 6,25 lei kgr. loco fabrică fără taxe. Uleiul regal O cerut la 8.000 lei kgr. loco fabrică fără taxe; cel OO la 8,90 lei kgr. și cel OOO la 12,10 lei.

La export:
Benzina ușoară este la 10,90 lei kgr. loco fabrică și 13,10 lei kgr. fob Constanța.

Benzina grea este cerută la 6,80 lei kgr. loco fabrică și 8,80 lei kgr. fob Constanța.

Petrolul lampant se găsește la 2,55 lei kgr. loco fabrică și 8,60 lei kgr. fob Constanța.

Motorina o avem la 1,85 lei kgr. loco fabrică și 2,85 lei kgr. fob Constanța.

Comerțul extern al Jugoslaviei

Belgrad, 12. (Radur). — Administrația vamală a publicat o statistică relativă la importul și exportul în cursul anului trecut. Jugoslavia a importat mai cu seamă cărbuni, fier, petrol, zahăr etc., în sumă de 8 miliarde 222 milioane adică cu 81 milioane mai puțin decît în 1923. În cursul acestui an Jugoslavia a exportat aproape în sumă de 9 miliarde 533 milioane adică mai mult cu un miliard 482 milioane față de anul trecut.

Pentru luna oara după război Jugoslavia e prezintă cu o balanță comercială activă.

Surse de petrol în Jugoslavia

BELGRAD, 10. — Inginerul rus Baskakov, a ținut o conferință în care a afirmat că din cercetările pe care le-a făcut în Muntenegru, Slovenia și alte localități din Serbia, a ajuns la concluzia că Jugoslavia dispune de terenuri petrolifere însemnate.

Petrolul care se află în subsolul Jugoslaviei este o continuare a surselor de petrol din regiunea Carpaților.

Electricizarea căilor ferate germane

În cursul unei recente reuniuni a Asociației Arhitecților și Inginerilor germani care a avut loc la Berlin, s'a discutat chestiunea electricizării liniilor ferate din Germania.

Lungimea liniilor electricizate până în prezent a atins 600 kilometri. În special, în Bavaria, grație abundenței de energie naturală, lucrările de electricizare sunt foarte avansate. Lucrările de electricizare pe secțiunea Munich—Gawisch vor fi terminate: sunt prevăzute creșterea pentru electricizarea liniei Munich—Ratisbona—Kufstein. Studiu pentru electricizarea liniei Munich—Ratisbona sunt terminate și în curând vor începe lucrările pe această linie ca și pe linia Halle—Magdeburg.

În fine, se prevede, pentru un viitor mai îndepărtat, electricizarea liniei Berlin—Munich prin Probstzelle și Berlin—Munich prin Hof și a unei linii care să unească liniile deja electricizate din rețeaua saxona și sileziană. Lucrările nu se pot efectua decît foarte încet de oarece sunt subordonate situației financiare a căilor ferate ale Reichului care depind și ele de activitatea economică a Germaniei.

Comandă franceză de vagoane în Germania

BERLIN, 11. — „Unirea societăților de construcții de căi ferate“ din Darmstadt precum și alte două fabrici germane ar fi primit o comandă de 3000 de vagoane de marfa din partea căilor ferate franceze. Această se datorește faptului că costul acestor vagoane în Germania e cu 20% mai puțin decît în Anglia.

Până acum guvernul francez n'a dat încă locuințelor pentru această comandă.

—00—

Devizele și valuta.

Radur, 13 Martie.

BURSA.		
Zürich:	Deschiderea:	Închiderea:
Berlin	—	123.50
Amsterdam	2070.25	207.
New-York	51862.25	51862.25
Londra	248.	2482.
Paris	2655.	2662.50
Milano	2103.75	2102.50
Praga	1540.	1540.
Budapesta	72.	72.
Belgrad	835.	835.
București	255.	255.
Varșovia	100.	100.
Viena	7305.	7305.

Cursul devizei București

pe ziua de 13 Martie 1925.

	Cerute
Paris	10.57
Berlin	—
Londra	984.
New-York	205.75
Italia	840.
Elveția	39.75
Viena	29.20
Praga	6.14
Budapesta	—

Valute:

	Cerute	Oferite
Napoleon	755.	—
Mărci	48.	—
Leva	137.	—
Lire otomane	103.	—
Sterline	965.	—
Francezi	10.65	—
Elvețieni	38.50	—
Italiani	8.35	—
Drachme	340.	—
Dinari	320.	—
Dolari	203.75	—
Marca poloneză	38.	—
Coroana austriacă	28.25	—
„ maghiară	27.	—
„ cehoslovacă	5.95	—

Cetiți și răspândiți
Tribuna Nouă

EXTRAS

din Catalogul editurii „Cartea Românească“

Cartile se găsesc în toate librăriile din țară. Acolo unde ele nu se află, amatorii le pot comanda direct la „Cartea Românească“, București, Bul. Academiei No. 3, trimițând costul anticipat, prin mandat postal.

Anghel D.: Poezii. O adevărată operă de pictate literară s'a îndeplinit dându-se la lumină, strănse laolaltă mărgăritarele poetice ale delicatului scriitor D. Anghel. Sunt în acest volum adevărate frumuseți de acelea, ce nu pot fi înfățișate decît în opera marilor poeți ai omenirii. **Lei 28.—**

Alecsandri V.: Poezii. Poeziile barodului dela Mircești, scrise dela 1842 până la moartea sa, sunt strănse laolaltă în această carte. Ca limbă și idei sănătoase poeziile lui Alecsandri au darul de a ne oțeli sufletele și de a ne mări dragostea de țară. **Lei 30.—**

Alecsandri V.: Teatru Vol. I. Cel ce și-a pus tot sufletul pentru întărirea teatrului la noi a fost Alecsandri care a scris anume, în acest scop, comedile și scenele comice, din care amintim: *Mama Anghe-lușă, Kera Nastasia, Șoldan*, etc., atâtea comedioare ce inveliesc pe toți și sunt cele mai potrivite pentru Teatrele populare. Celelalte volume vor apare succesiv. **Lei 35.—**

Alexandrescu Gr.: Versuri și proză. Aceasta este singura carte în care sunt reunite poeziile și proza celui ce a evocat cu atîta putere frumusețile trecutului nostru. Aci se găsește vestita „*Umbra lui Mircea la Cozia*“, aci „*Răsăritul lunii la Drăgășani*“, „*Mormitele*“, etc., cum și fabulele poetului; iar, la sfârșit, o fermecătoare peregrinare prin cele mai frumoase Mănăstiri din țară. Ed. nouă. **Lei 30.—**

Brătescu-Voinești Al. I.: În lumea dreptății. Întăiul volum de adevărate perle literare, eșite din pana mînastră a marelui nostru, scriitor. Aci dăm peste schițele și nulele sale cele dintău, adevărate comori de artă și de simțire: *În lumea dreptății, Paul, Două surori Microbul, Sămbata, Magheranul, Pană Trăsnea Sfântul*, etc. **Lei 15.—**

Brătescu-Voinești Al. I.: Intuneric și lumină. Al doilea volum de nule și schițe, datorite acestui maestru al prozei noastre, se bucură de aceeași mare trecere printre cititori.

Amintim, pe lângă întăia bucată, următoarele frumuseți: *Scrisorile lui Mișu Gerescu, Blana lui Isaia, Calătorului îi șade bine cu drumul, Privighetoarea, Necuțaiță Minciună*, etc. **Lei 15.—**

Băgulescu G. Căp.: Zile de energie. Amintiri. Printre puținele cărți bune, inspirate până acum de războiul nostru național, trebuie pusă și aceasta a căpităului Băgulescu care ne face să trăim aceea viață de necazuri și primejdii, durată în tranșee de ceice s'au jertfit pentru țară. **Lei 6.50**

Coșbuc Gheorghe: Căntece de viteză. În această carte sunt strănse într'un mănunchiu poeziile de un vajnic eroism în care „*Poetul țărânelor*“ a cântat isprăvile vitejești ale celor ce și-au vărsat sîngele pentru țară la 1877—78. **Lei 20.—**

Coșbuc Gheorghe: Fire de tort. Acesta este titlul întăiului șireag de mărgăritare, întăiul mănunchiu de poezii al poetului care, dela Eminescu încoa, a atins cele mai înalte culmi ale desăvârșirii poetice. **Lei 35**

Coșbuc Gheorghe: Povestea unei caroane de oțel. O operă în proză a marelui poet, închinată spre slăvirea „*Marelui Căpitân*“ care a purtat steagurile țării ia isbîndă, împreună cu norodul acesta de țărani, cari pleacă în bătălie chinînd și cîntînd ca la nuntă. **Lei 20.—**

Coșbuc Gheorghe: Ziarul unui Pierde vară. Un alt șireag de nestemate, de o măestrie ajunsă la cea din urmă desăvârșire, cu care a dăruit literatura românească marelui poet. **Lei 20.—**

Coșbuc Gheorghe: Balade și idile. Întăiul volum de poezii cu care marele nostru Coșbuc și-a făcut debutul în literatură, fermecînd pe toți prin puterea de simțire și prin perfecțiunea fără de seamă a tuturor veritabilelor nestimate din acest volum. **Lei 25.—**

Coșbuc Gheorghe: Războiul nostru pentru neamărnare. O altă operă în proză datorită lui Coșbuc și în care marele scriitor istorisește pe șart într'un graiu avîntat, cele mai mișcătoare episoade din Războiul dela 1877—78. **Lei 20.—**

Creangă I.: Opere complete. una din cărțile cele mai prețuite și mai citite de cititori — cartea de povești a celui prozator Ion Creangă.

Limba neaoș românească, presărată cu multime de expresii luate din gura păpălui, în care sunt ascemute operele acestor scriitori graiul curat popular al tuturor povestilor lui, cum și hazul cu care ticluite, le face deopotrivă de dragi tuturor. **Lei 30.—**

Cazaban Al.: Păcatul Științei Să lăta încă unul din cele mai atrăgătoare mănunchiuri de nule ale marelui nostru humorist Cazaban în toate stările acestor cuceritoare putere de observație și acuitate, notă muncă ce pune stăpînire pe cititor de îndată ce prinde să citească vre'o pagină de ori unde, din această carte. **Lei 28.—**

Căliman N. Dr.: Cum să ne apărăm sănătatea. Iată o carte menită să aducă la cele mai mari foloase ori cui îi cade în mînă, prin sfaturile bune date anume și a ne feri de atâtea molișe și boale ce amenință sănătatea. **Lei 6.—**

Dulfu P.: Gruia lui Novac. Este vestirea faptelor vitejești ale unuia din cei mai dragi eroi ai poporului nostru, Gruia lui Novac, cum îl știe tot norodul.

Scriitorul povestește cu un avînt din ce în ce crescînd și într'o limbă curat românească prinsă în haina unui vers curgător, minunate isprăvi vitejești ale lui Novac. **Lei 20.—**

Dulfu P.: Isprăvile lui Păcălă. În această operă cu care popularul scriitor a dăruit literatură noastră și în care ne prezintă Păcălă, eroul popular al glumelor, ele ne demosează ne fac să rîdem cu lacrimi. Această carte a fost premiată de Academia noastră. **Lei 20.—**

Dulfu P.: Dumnezeu și oamenii. Este o căldă tîlmăcire a Științei Scripturii pe întăiul, sul tuturor, înfăptuită de marele scriitor popularul scriitor care ne înfățișează într'o viață a Mîntăitorului „*lumei*“, povestind versuri curgătoare și de o rară limpezime de geniu, trecerea pe pămînt a lui Iisus Christos. **Lei 20.—**

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne
mașini de tipar și cele mai moderne
litere pentru pregătirea
tuturor lucrărilor aparținătoare
acestei branșe, precum:
reviste literare, anuare școlare,
invitări de cununie, botez, petreceri,
bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
ARAD. Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)